

Ne felejtsetd el, hogy a vázlatot és a fogalmakat, évszámokat
bele kell írni a füzetbe!

Vázlat

Az aranybullák kora

1). III. Bélát két fia követte a trónon.

Közülük a kisebbik, **II. András** király hosszú uralkodása alatt sokfelé hadakozott.

Keresztes hadjáratot is indított, de ezt inkább a Szentföld beutazásának tekinthetjük, mert jelentős katonai akcióra nem került sor.

Híveinek nagy számban osztogatta a királyi birtokokat.

A birtokok eladományozásával a király nehézhelyzetbe került.

Elveszett ugyanis számára az a bevétel, ami a birtokokból származott.

Ezért András állandó pénzzavarral küzdött.

2). A birtokadományozások miatt elégedetlen főurak Andrást **1222-ben** egy aranypecsétes oklevél kiadására kényszerítették.

Ez volt az ún. **Aranybulla**.

3). Az Aranybullában a főurak mellett egy másik csoport is megfogalmazta követeléseit.

Ők a „király szolgái”, a **szerviensek**, akiket később középnemeseknek neveztek.

Az Aranybulla kimondta számukra a szabadságot, a királyi adó alóli mentességet és a szabad végrendelkezés jogát.

IV. Béla uralma a tatárjárás előtt

4). Apjához hasonlóan **IV. Béla** is hosszú életű uralkodónk volt.

Szelleme, tevékenysége különbözött a könnyelmű Andrástól.

Uralkodása elején a megrendült királyi hatalom helyreállítására törekedett.

Igyekezett növelni a királyi birtokokból származó bevételeket.

Ezért **az apja által adományozott földek egy részét visszavette**, ezért népszerűtlenné tették az uralkodót.

Hírek kelet felől

5). Értesülések voltak arról, hogy valahol létezik a magyaroknak egy olyan csoportja, amely a vándorlások során leszakadt, és még mindig pogányságban él.

Az ő felkutatásukra indult el **Julianus barát** 1235-ben társaival.

Julianus azt is hírül hozta, hogy a magyarokkal szomszédos tatárok a német területek megtámadására készülnek.

Kik azok a tatárok?

5). A tatárokat más néven mongoloknak nevezzük.

Ennek a nomád népnek a hazája Ázsiában volt, innen terjeszkedtek nyugat felé, illetve Kína irányába

A 13. század elején uralkodójuk, **Dzsingisz kán** már hatalmas méretű **világbirodalom ura volt**. Az egyik utóda, a tehetséges **Batu kán** lett az Európa felé indított hadjárat vezetője.

Fogalmak – Évszámok

II. András (Endre) - Magyarország uralkodója volt 1205 - 1235 között;

Uralkodása a magyar történelem egyik legnevezetesebb időszak.

Aranybulla – királyi oklevél, melyen arany pecsét van.

1222 – az Aranybulla kiadásának az éve.

szerviensek – a „király szolgái”;
a középnemességet nevezték így.

IV. Béla - Magyarország uralkodója volt 1235 - 1270 között;

II. András és Gertrúd gyermeke, Szent Erzsébet testvére.

Julianus barát - magyar Domonkos-rendi szerzetes volt, aki néhány szerzetestársával két utazást tett 1235 – 1238 között, hogy megkeresse a magyarok őshazáját keleten.

Dzsingisz kán - (kb. 1162 – 1227) mongol nagykán és katonai vezető, aki egyesítette a mongol törzseket és megalapította a Mongol Birodalmat.

Batu kán – mongol hadvezér, aki a hazánkra támadó hadsereg vezére.